

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 498, 04.12.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 327, 21.11.2023

§ 498

Valtuustoaloite rakennetun ympäristön lintuystävällisyyden edistämiseksi – Noora Tapio ym.

TRE:7374/11.00.01/2022

Kaupunginhallitus, 04.12.2023, § 498

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh. 050 5215198, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimittaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Noora Tapion ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Noora Tapio, Kati Skippari

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 21.11.2023, § 327

Valmistelijat / lisätiedot:
Lindfors Jukka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Noora Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Noora Tapio ja 13 muuta allekirjoittanutta esittävät 24.10.2022 jättämässään valtuustoaloitteessa rakennetun ympäristön lintuystävällisyyden edistämiseksi, että Tampereen kaupunki laatisi yhdessä asiantuntijoiden kanssa velvoittavat kirjaukset lintuystävällisestä rakentamisesta keskeisiin rakentamista ohjaaviin asiakirjoihin sekä oppaan keinoista, joilla asukkaat ja rakennusten hallinnoijat voivat valmiissa rakennuksissa omatoimisesti ehkäistä lintutörmäyksiä.

Valtuutetut perustelevat aloitettaan mm. siten, että rakennusten ja muun infrastruktuurin suunnittelussa ei juuri huomioida sitä, että linnut eivät kykene tunnistamaan laajoja lasipintoja esteeksi. Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen Tringa ry:n mukaan varovainen arvio on, että Suomessa vuosittain jopa miljoonia lintuja kuolee törmätessään lasiesteeseen. Laajat lasipinnat ovat tämän päivän arkkitehtuurin trendi-ilmiö, minkä vuoksi on syytä olettaa, että ongelman merkitys on kasvussa. Maailmanlaajuisesti lasiin törmäminen on yksi lintujen tyypillisimmistä epäluonnollisista kuolinsyistä. Siksi myös Tampereen kaupungin on tarpeen ottaa käyttöön keinoja, joilla kaupunki voisi vähentää rakennetun ympäristön vaarallisuutta linnuille.

Aloitteen mukaan kaupunkitilan turvallisuutta linnuille on mahdollista parantaa usein eri keinoin, joita maailmalla esimerkiksi New Yorkissa on otettu käyttöön sääntelyn velvoittamana. Näistä keinoista tärkein on rajoittaa yhtenäisten lasipintojen määrää, oli kyse sitten suurista ikkunoista, läpinäkyvistä melusteista tai lasiseinäisistä bussipysäkeistä. Erityisen keskeistä on varmistaa, että laajoja lasipintoja ei ole poikkeuksellisen korkeissa rakennuksissa tai sellaisissa paikoissa, joissa lasiin heijastuu metsää, vesistöä tai lintujen ravinnoiksi käyttämiä marjapuita. Lintukuolemien ehkäiseminen on mahdollista kuitenkin myös niissä tilanteissa, joissa lasipinnat ovat tarpeen. Tällöin voidaan hyödyntää eri tavoin kuvioitua lasia tai ikkunoita, jotka on pinnoitettu niin, että niihin ei synny heijastuksia ympäristöstä. Keinovalaistus lisää joidenkin lintulajien törmäysriskiä pimeään aikaan, joten valaistuksen himmentäminen erityisesti syysmuuton aikana on keino vähentää törmäyksiä.

Valtuustoaloitteeseen on laadittu vastaus Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikössä yhteistyössä asemakaavoituksen, viheralueet ja hulevedet -yksikön sekä rakennusvalvonnan kanssa.

Tampereen kaupungilla on meneillään parhaillaan useiden erilaisten ohjaavien ja linjaavien asiakirjojen laadinta, joissa myös lintuystävällisyys on huomioitu ja on mahdollista huomioida.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunginhallitus on hyväksynyt kesäkuussa 2022 Luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO) vuoteen 2030. LUMO-ohjelman päätavoitteisiin kuuluvat kaupunkiluonnon monimuotoisuus ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen, sekä uhanalaisten lajien ja luontotyyppien turvaaminen. LUMO-ohjelmassa on useita kirjauksia, jotka edistävät myös lintujen elinolosuhteita laajemmin, kuten lahoppuun lisäämiseen liittyvät toimenpiteet (20 ja 41) sekä elinympäristöjen ennallistaminen (32 ja 39). Myös kasvikkatolinjaukset ja viherkertoimen käyttö asemakaavoituksessa edistävät kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja lintujen elinolosuhteita. Lisäksi luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpiteen 10 mukaan kaupunki kehittää luontoarvojen huomiointia valaistussuunnittelussa. Valaistuksen yleisperiaatteista linjataan Tampereen kaupungin ulkovalaistuksen toimintalinjoissa. Yleisten alueiden valaistuksen aiheuttamiin luontohaittoihin on valmisteilla selvitys infraomaisuuden hallinnan yksikössä, joka vastaa ulkovalaistuksen toimintalinjojen laatimisesta. Selvityksessä on mahdollista huomioida myös kaupungin yleisten alueiden valaistuksen muuttolinnustolle aiheuttamat haitat ja keinot niiden lieventämiseen.

Tampereen kaupungilla on tekeillä digitaalisen kaupunkitilaohjeen laadinta. Digitaalinen kaupunkitilaohje on käsikirja, joka kokoaa Tampereen kaupungin julkisen kaupunkitilan suunnittelun ohjeet ja linjaukset yhteen paikkaan. Lintuystävällistä rakentamista koskevaa ohjeistusta tullaan täydentämään kaupunkitilaohjeeseen (LUMO-ohjelman toimenpide 5, jonka mukaan kaupunkitilaohjeeseen täydennetään luonnon monimuotoisuuteen liittyviä suunnitteluohjeita).

Lintuystävälliseen rakennussuunnitteluun voidaan ohjata asemakaavoissa Tampereen arkkitehtuuriohjelman tuella. Monimuotoinen kaupunkiluonto osana kaupunkikuvaa on yksi arkkitehtuuriohjelman tavoitteista. Asemakaavoissa voidaan ohjata rakennussuunnittelua ja toteutusta määräyksin ja rakentamistapaohjeella lintujen törmäysriskiä vähentävästi. Periaatteet keinoista voidaan sisällyttää asemakaavojen rakentamistapaohjeisiin. Tavoitteeseen soveltuvia määräyksiä tullaan muotoilemaan yhdessä asemakaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kanssa asemakaavaprosessien aikana. Vastaava käytäntö on olemassa moninaisten muiden ympäristötekijöiden huomiota vaativien asemakaavamääräysten kanssa.

Luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpidettä 6 (Koulutetaan maankäytön suunnittelua luontoarvojen huomioimisesta) on toteutettu vuoden 2023 aikana kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstölle järjestetyllä LUMO-luentosarjalla, joka jatkuu vuoden 2024 puolelle. Luentosarjaan on suunnitteilla lintuystävällisen arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun luento.

Kestävä kaupunki yksikössä laaditaan kaupunkilaisille ja yhteisöille lyhyt opas lintujen törmäysten ehkäisystä jo rakennetussa ympäristössä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

vuoden 2024 aikana (LUMO-ohjelman tavoite 6: Asukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi).

Tiedoksi

kh

Kokouskäsittely

Jouni Sivenius poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§498

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)